

שתיים-עשרה דקירות סכין שמו השבוע

שריף שנטי חזר בחצות ליל השלישי שעבר לביתו בשדרות רוטשילד 111. שעה קלה לפניכן, קיים אחת מפגישות העסקים הרבות שלו, בקפה רחל שבקירבת קולנוע מוגרבי. הסימן הראשון על הסכנה הנשקפת לחייו, נמצא כבר בכניסתו לחדרי המדרגות — המתג החשמלי לא פעל וחשיכה שררה בכניסה לבית.

אלא ששריף שנטי לא עצר. הוא המשיך ועלה לדירתו שבקומה השלישית. מה קרה בדיוק אחר־כך, לא יכול איש לספר. איש מהשכנים לא שמע צעקות והרעש שנשמע בחדר-המדרגות החשוך, לא הועיק אותם למקום. כשכבאו האנשים הראשנים לעזרת שנטי, הוא כבר גסט — בגופו נמצאו 12 דקירות-סכין שהעזירו כי עשי זאת לפחות שלושה רוצחים, בשלושה סכינים.

12 דקירות אלו המציאו למשטרת-ישראל תעלומת-רצח חדשה, המסובכת, אולי מכל אלה שיוצעה משטרת תל-אביב. דקירות אלה

רצח בהדר

היה זה אף סמל לאורח-החיים ולדרכי הבלתי-רגילה של הערבי מיפו. הישמהר ביצע שריף עסקות שהיקנו לו מאות ידודים בין יהודי ארץ-ישראל ואויבים רבים בין ערביי הארץ. הוא היה המתחך הראשי בין מוסדות הקרן הקיימת לבין הערבים ברכישת שטחים עצומים של קרקעות.

בפעולות אלו קשר שנטי את שמו לשמות המפורסמים בהיסטוריה של הישוב העברי. הוא החל לעבוד כמתמחה במשרדו של יהודי שע חנקין, וביצע עבורו עשרות עסקות בהן ידע לעקוף את תקנות הספר הלבן, שהגבילו רכישת אדמות על-ידי יהודים. בי תחילת שנות השלושים ביצע שנטי עביר מרכזי עליאש — אז עורך-דון ואשר שימש כשגריר הראשון של ישראל בלונדון לאחר קום המדינה — את העיסקה העצומה של רכישת כל קרקעות קיסריה. שנטי גם היה האיש שהביא לרכישת האדמות במתווה טול-כרם, שנחשב אז למחוז מסוכן ביותר, ו אשר עליהן נוסד לאחר-מכן כפר יונה.

אמר השבוע הקבלן התל-אביבי הידוע, צבי לבון, אחיו של פנחס לבון: "אני מתפלא מדוע אין שמו של שריף שנטי מופיע בספר הזהב של הקרן הקיימת. הדבר מגיע לו, הרבה יותר מרבים אחרים שתפסו שם מקום-כבוד."

התל-אביבי שאף לא היסס לתת לו לאשה את בתו הצעירה.

יתכן שאהבתו לאחה ונשואיהם, היתה התחנה הראשונה בדרך-חייו המכרעת של שריף שנטי. יהד עם אשתו, התגורר שריף בדירה שכורה בתל-אביב. אז, לפני 37 שנה, היה שריף הערבי היחיד שהעז להתגורר בעיר העברית הצעירה.

שמו קץ לחייו של אדם שרשם פרק בחיי הישוב העברי בארץ ושהיה בעצמו, פרק סנסציוני בהיסטוריה של אותו ישוב.

היפחפיה מתל-אביב הקטנה

ורבן הרצח שייך לאחת המשפחות המיוחסות ביותר בין ערביי ישראל.

*** נדון המוות ניצד

כמוכן שבכל העסקות הללו, לא פעל שנטי כאידיאליסט טהור. היה זה העסק שלו וזה הביא לו רוחים שמינים. לפני שפרצה מלחמת השחרור, נחשב הוא לאחד הערבים העשירים ביותר בארץ-ישראל. אלא שבכך גם היה הרבה מההרפתקאה — האיש קנה את הונו במחיר סכנת-חיים מתמדת.

פעולותיו של שריף, שנראו בעיני ה יהודים כהצגת אהדה ערכית-עברית, נראו בעיני מרבית הערבים כשיתוף-פעולה עם היהודים, נגד העם הערבי. העניין הפך לי מסוכן ביותר לאחר שהמופתי הירושלמי הכריז איסור על מכירת אדמה ערבית ליהודים. שריף הוכרז כבוגד, ועל ראשו ניתן אף פרס בן 1000 לירות. יותר מחמש פעמים, יצא שנטי בשלום מהתנקשויות בחייו, שנעשו בידי אנשי המופתי.

סיפר השבוע יוסף שנטי, בנו הבכור של שריף: "אני זוכר תקופה בה היינו חיים בחדד יומיומי של התנקשות בחיינו. אבא צחק מזה, אבל אמי רעדה תמיד כשיצא לאזורים ערביים כדי לבצע את עסקותיו. באחד מן הימים בוצע גם ניסיון לחטוף אותי. למדתי או בתיכון חסי חרף שאחר-כך הפך לבית-ספר גאוזה. למזלי שעו שלושת הערבים שכאו לחטוף אותי ובמקומי לקחו ילד יהודי שמאוד היה דומה לי. לאחר שהתבררה הטעות, שוחרר הילד. אבל אנחנו עברנו דירה, לשדרות רוטשילד. סביבה זו היתה אז המוכבוד ביותר בעיר. בדירה זו, בה היינו הדיירים הוותיקים בי יותר, גר אבי עם אמי עד לרגע האחרון של חייו."

כשפרצה מלחמת השיחרור החליט שריף שנטי להימלט מהאיזור המסוכן, לפי הסברי

פולאק שהואשם בהוצאת קרקעות במירמה, טען: "מאחורי כל התביעה עומד שנטי. הכל בוייס על ידו."

מטרי ידו של שנטי שעל תלונתו מבוסס האישום נגד סוחר הקרעות יצחק פולאק, מוסר עדותו בבית-המשפט.

שריף שנטי עם אנשי קרן קיימת בתמונה היסטורית — על יד הקרקע בעין-השופט. שנטי שעבד רבות למען הישוב העברי בימי המנדט מצביע בידו לעבר אדמות שנקנו בתייוכו מידי הערבים.

חשודים 3, 4, 5

בני משפחת השלום להאר משפחת שנטי היה — לפי טענת התובע — מניע סביר בנו, יצא האב מן הארץ כדי לא לסכן את משפחתו שגרה מעבר לגבולות ישראל. יותר מתקבל על הד זאת כדי להציל את עצמו מידי אנשי המופתי. כבר עליו פסק-דין מוחת בעוון בגידה.

עם אשתו ובנו יוסף, הגיע שנטי ללוד. הם המריא אבל נמלה-תעופה הראשון בו נחת המטוס, הניסעים היחידים שהורדו מהמטוס היו שלושת שריף הוכנס לבית-הסוהר ואחר-כך הועבר לכלא חילק את מעצרו עם אנשי ההגנה וראשי הקהילה ה בירוח.

נראה היה שרק נס יוכל להציל את חייו, אלא